

ШЕСТА БЕСѢДА.

Трайността на планетната система.

Сдвамъ чловѣческыя умъ, при помощъ-та на единъ великъ законъ, сполучилъ да рѣши трудны-тъ задачи, кои-то са прѣдставлявали отъ движенія-та на земя-та и нейныя спътникъ, мѣсяца, — тосъ часъ той пристѣзва къмъ рѣшеніе-то на по-высоки-тъ и по-заплетены въпроси за трайността на цѣла-та система отъ планеты, спътници и кометы, кои-то всички обыкалять около слънце-то. Число-то на тѣла-та, кои-то влѣзватъ въ това изслѣданіе, тѣхны-тъ величини и огромны-тъ періоди на обыкаляніе-то имъ, огромны-тъ имъ разстоянія отъ наблюдателя, и много голѣма-та точностъ, коя-то са изискава отъ наблюденія-та, всичко това съвокупно съ высокыя интересъ, кой-то е свързанъ съ крайныя резултатъ, правяло това изслѣданіе най-чудно отъ всички, кои-то нѣкога сж обръщали на себе си усилия-та на чловѣческыя умъ.

За да разумѣмъ значеніе-то и важность-та на тѣзи велика задача, нѣка направимъ единъ краткъ прегледъ върху наша-та система, и, като вървимъ напредъ къмъ нейны-тъ познаты прѣдѣли, да забѣлѣжимъ число-то и разнообразіе-то на мірове-тъ, кои-то влѣзватъ въ изслѣданіе-то.

Като наченемъ отъ великыя центръ, огромно-то слънце, ный намѣривамъ, че негова-та величина е толкъсь голѣма, що-то надминува маса-та на всички неговы планеты зеты заедно. Дѣйствиелно, ако да бѣше възможно да наредимъ всички-тъ, планеты на права линия отъ една страна на слънце-то, тѣй що-то тѣхно-то съвокупно вліаніе да може да дѣйствува съ всички-та си сила върху това тѣло, то центра на тяжестъ-та на цѣла-та система, тѣй поставена, щѣше да са намѣрва едвъмъ задъ прѣдѣлы-тъ на слънчова-та повърхность. На срѣдньо разстояние 36.000,000 мили отъ слънце-то, ный срѣщамъ най-близка-та планета, Меркурій, която обыкала по орбита съ значителенъ ексцентрицитетъ и извършва пълно-то си обыкаляніе около слънце-то въ періода равенъ почти на осмьдесять и осмьъ наши дни. Това тѣло има діаметръ само 3140 мили, и е най-малко-то отъ тѣй нарѣчены-тъ стары планеты. Като продължавамы